

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

T: 01 471 22 11

F: 01 471 29 78

E: glavna.pisarna@mors.si

www.mors.si

Številka: 604-17/2017-4 - DGZR

Datum: 16. 03. 2017

Na podlagi drugega odstavka 114. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, in 97/10) izdajam

PROGRAM
TEMELJNEGA USPOSABLJANJA ZA OPRAVLJANJE NALOG ZAŠČITE, REŠEVANJA IN
POMOČI Z UPORABO ZRAKOPLOVOV

KAZALO

A SPLOŠNI DEL	3
1 IME PROGRAMA	3
2 UTEMELJITEV PROGRAMA	3
3 CILJNA SKUPINA.....	3
4 CILJI PROGRAMA	4
5 TRAJANJE PROGRAMA.....	6
6 OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA	6
7 POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM.....	7
8 POGOJI ZA NAPREDOVANJE V PROGRAMU.....	7
9 POGOJI ZA USPEŠNO DOKONČANJE PROGRAMA.....	7
10 KAJ UDELEŽENEC PRIDOBI S PROGRAMOM	8
11 ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA.....	8
12 POSEBNOSTI IZVEDBE	8
13 IZOBRAZBA, ZNANJE, VEŠČINE IN DELOVNE IZKUŠNJE, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PROGRAMA.....	9
14 VIDEZ LISTINE.....	9
15 AVTORJI PROGRAMA IN KATALOGOV.....	9
B POSEBNI DEL	10
16 PREDMETNIK	10
17 KATALOG ZNANJA.....	16
18 KONČNA DOLOČBA.....	28

A SPLOŠNI DEL

1 IME PROGRAMA

Program temeljnega usposabljanja za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov (v nadaljevanju program).

2 UTEMELJITEV PROGRAMA

V Uredbi o izvajanju zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov (Uradni list RS, št. 46/98 in 42/05) so določeni pogoji, postopki in načini izvajanja zaščite, reševanja in pomoči ter iskanja z uporabo zrakoplovov ob naravnih in drugih nesrečah. Naloge zaščite, reševanja in pomoči opravljajo letalsko in drugo osebje ter pripadniki in člani reševalnih služb ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč, ki so uspešno končali predpisane programe usposabljanja.

Programi usposabljanja morajo biti prilagojeni zahtevnosti nalog zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov pri posamezni vrsti nesreč, pri čemer je najzahtevnejše reševanje v gorah in na drugih zahtevnih terenih.

Program je bil v celoti prenovljen leta 2013. Na podlagi izkušenj, pridobljenih pri usposabljanju, so bile v letih 2014 in 2015 opravljene spremembe in dopolnitve programa, zdaj pa se na predlog Gorske reševalne zveze Slovenije vsebina programa v delu, ki se nanaša na udeležence modula A/1, ponovno spreminja. Hkrati se oblikovno spreminjata tudi predmetnik in katalog znanja, in sicer tako, da se predmeti združujejo v vsebinske sklope z obsegom, določenim v urah. Za zagotovitev preglednosti vsebine programa, tako za izvajalce kot udeležence usposabljanja, je pripravljen čistopis prenovljenega programa.

3 CILJNA SKUPINA

Udeleženci modula A so lahko:

- pripadniki Civilne zaščite,
- pripadniki Jamarske reševalne službe Slovenije,
- pripadniki enot reševalnih psov,
- pripadniki Podvodne reševalne službe Slovenije,
- pripadniki Gorske reševalne zveze Slovenije,
- člani enote helikopterske nujne medicinske pomoči (v nadaljevanju HNMP).

Udeleženci modula A/1 so lahko:

- zdravniki Gorske reševalne zveze Slovenije,
- vodniki reševalnih psov Gorske reševalne zveze Slovenije,
- zdravniki in reševalci HNMP.

Udeleženci modula B so:

- prostovoljni in poklicni gasilci.

Udeleženci modula C so:

- pripadniki Gorske reševalne zveze Slovenije,
- zdravniki Gorske reševalne zveze Slovenije.

Udeleženci modula C/1 so:

- reševalci letalci Gorske reševalne zveze Slovenije – kandidati za inštruktorja letalskega reševanja.

4 CILJI PROGRAMA

Modul A

Cilji modula A (za pripadnike Civilne zaščite, Jamarske reševalne službe Slovenije, enot reševalnih psov, Podvodne reševalne službe Slovenije, Gorske reševalne zveze Slovenije in člane enote HNMP) so:

- seznaniti udeležence s pogoji, postopki in načini izvajanja zaščite, reševanja in pomoči ter iskanja z uporabo zrakoplovov ob naravnih in drugih nesrečah;
- seznaniti udeležence z možnostmi uporabe zrakoplova pri reševanjih in prevozi;
- seznaniti udeležence z vrstami zrakoplovov in njihovimi tehničnimi lastnostmi;
- seznaniti udeležence z ovirami (visoka drevesa, pašniki, daljnovodi, visoke stavbe itn.) ter meteorološkimi vplivi, ki vplivajo na let zrakoplova;
- usposobiti udeležence za pravilno in varno uporabo skupne in osebne opreme za delo z zrakoplovom;
- usposobiti udeležence za izbiro pravilnega prostora za pristanek zrakoplova;
- usposobiti udeležence za pravilno in varno zavarovanje terena za delo z zrakoplovi;
- seznaniti udeležence z vidno komunikacijo in sredstvi zvez ter postopki za uspešno sodelovanje s posadko helikopterja oziroma lahkega letala;
- usposobiti udeležence za pravilno in varno gibanje ob zrakoplovu in v njem;
- preveriti sposobnost psov za prevoz v zrakoplovu in delo ob njem.

Modul A/1

Cilji modula A1 (za zdravnike Gorske reševalne zveze Slovenije, vodnike reševalnih psov Gorske reševalne zveze Slovenije ter zdravnike in reševalce HNMP) so:

- seznaniti udeležence z vrstami in tehničnimi značilnostmi helikopterjev ter načini reševanja z različno opremo;
- usposobiti udeležence za izvajanje varnostnih ukrepov, ki so potrebni zaradi posebnih razmer, ki lahko ogrozijo tako reševalca kot poškodovanca;
- usposobiti udeležence za uporabo splošnih postopkov pri uporabi vitla;
- usposobiti udeležence za izvajanje predpisanih postopkov v sili;
- usposobiti udeležence za različne načine sporazumevanja s posadko helikopterja (radijska komunikacija in uporaba signalov);
- seznaniti udeležence z njihovo vlogo oziroma nalogami in usklajevanjem med vodjo reševanja in posadko helikopterja;
- usposobiti udeležence za varno delo s helikopterjem in jih seznaniti z možnostmi njegove uporabe za reševanje v gorah ter na težko dostopnih območjih;
- seznaniti udeležence z opremo za helikoptersko reševanje v gorah in jih usposobiti za njeno pravilno uporabo;
- seznaniti udeležence z možnostmi uporabe helikopterja za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih;
- seznaniti udeležence z opremo za helikoptersko reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih in jih usposobiti za njeno pravilno uporabo.

Modul B

Cilji modula B (za prostovoljne in poklicne gasilce, ki gasijo požare v naravnem okolju in na težko dostopnem terenu), so:

- seznaniti udeležence s pogoji, postopki in načini izvajanja zaščite, reševanja in pomoči ter iskanja z uporabo zrakoplovov ob naravnih in drugih nesrečah;
- seznaniti udeležence z možnostmi uporabe helikopterjev in lahkih letal pri gašenju požarov v naravi;
- seznaniti udeležence z vrstami helikopterjev in lahkih letal ter njihovimi tehničnimi značilnostmi;
- seznaniti udeležence z meteorološkimi vplivi in drugimi ovirami (visoka drevesa, pašniki, daljnovodi in visoke stavbe), ki vplivajo na let zrakoplova;
- seznaniti udeležence z razmerami, v katerih je sodelovanje helikopterja ali lahkega letala pri gašenju požara v naravi smiselno;

- usposobiti udeležence za delo z opremo za gašenje in njeno pravilno ter varno uporabo;
- usposobiti udeležence za izbiro pravilnega prostora za pristanek helikopterja;
- usposobiti udeležence za pravilno in varno zavarovanje terena za delo z zrakoplovi;
- usposobiti udeležence za taktično pravilno postavitev gasilskih cistern za polnjenje bazenov;
- usposobiti udeležence za pravilno vnašanje in iznašanje opreme pri delujočem helikopterju;
- usposobiti udeležence za izbiro pravilnega prostora za postavitev bazena za polnjenje in zajem vode;
- seznaniti udeležence z vidno komunikacijo in sredstvi zvez ter jih usposobiti za uspešno sodelovanje s posadko helikopterja oziroma lahkega letala;
- usposobiti udeležence za pravilno in varno gibanje ob zrakoplovu in v njem.

Modul C

Cilji modula C (za pripadnike in zdravnike Gorske reševalne zveze Slovenije) so:

- seznaniti udeležence z vrstami helikopterjev in njihovimi tehničnimi značilnostmi ter načini reševanja z različno opremo;
- usposobiti udeležence za izvajanje varnostnih ukrepov, ki so nujni zaradi posebnih razmer, ki lahko ogrozijo tako reševalca kot poškodovanca;
- usposobiti udeležence za izvajanje splošnih postopkov pri uporabi vitla, spuščanju po vrvi, uporabi pletenice in podvesne kljuge ter za upoštevanje varnostnih ukrepov;
- usposobiti udeležence za izvajanje predpisanih postopkov v sili;
- usposobiti udeležence za različne načine sporazumevanja s posadko helikopterja (radijska komunikacija in uporaba vidnih signalov);
- seznaniti udeležence z njihovo vlogo oziroma nalogami ter usklajevanjem med vodjo reševanja in posadko helikopterja;
- usposobiti udeležence za varno delo s helikopterjem, jih seznaniti z možnostmi njegove uporabe za reševanje v gorah in na težko dostopnih terenih;
- seznaniti udeležence z opremo za helikoptersko reševanje v gorah in jih usposobiti za njeno pravilno in varno uporabo;
- preveriti sposobnost psov za prevoze v helikopterju in delo ob njem;
- seznaniti udeležence z možnostmi uporabe helikopterja za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih;
- seznaniti udeležence z opremo za helikoptersko reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih ter jih usposobiti za njeno pravilno uporabo;
- seznaniti udeležence z možnostmi uporabe helikopterja za reševanje z žičnic;
- seznaniti udeležence z možnostmi helikopterskega reševanja iz vode in globokih kanjonov.

Modul C/1

Cilji modula C1 (za reševalce letalce Gorske reševalne zveze Slovenije – kandidate za inštruktorja letalskega reševanja) so:

- seznaniti udeležence z vrstami helikopterjev in njihovimi tehničnimi značilnostmi ter načini reševanja z različno opremo;
- usposobiti udeležence za izvajanje varnostnih ukrepov, ki so nujni zaradi posebnih razmer, ki lahko ogrozijo tako reševalca kot poškodovanca;
- usposobiti udeležence za izvajanje splošnih postopkov pri uporabi vitla in spuščanju po vrvi, uporabi pletenice in podvesne kljuge ter za upoštevanje varnostnih ukrepov;
- usposobiti udeležence za izvajanje predpisanih postopkov v sili;
- usposobiti udeležence za uporabo različnih načinov sporazumevanja s posadko helikopterja (radijska komunikacija in uporaba vidnih signalov);
- seznaniti udeležence z njihovo vlogo oziroma nalogami ter usklajevanjem med vodjo reševanja in posadko helikopterja;
- usposobiti udeležence za varno delo z zrakoplovom, seznaniti jih z možnostmi uporabe helikopterja za reševanje v gorah in na težko dostopnih terenih;

- seznaniti udeležence z opremo za helikoptersko reševanje v gorah in jih usposobiti za njeno pravilno in varno uporabo;
- preveriti sposobnost psov za prevoze v helikopterju in delo ob njem;
- seznaniti udeležence z možnostmi helikopterskega reševanja v urbanih naseljih in mestnih središčih;
- seznaniti udeležence z opremo za helikoptersko reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih ter jih usposobiti za njeno pravilno uporabo;
- seznaniti udeležence z možnostmi uporabe helikopterja za reševanje z žičnic;
- seznaniti udeležence z možnostmi helikopterskega reševanja iz vode in globokih kanjonov.

5 TRAJANJE PROGRAMA

Modul A traja sedem pedagoških ur, od tega so štiri ure namenjene teoretičnemu delu in tri praktičnemu usposabljanju.

Modul A/1 traja 15 pedagoških ur, od tega je osem ur namenjenih teoretičnemu delu in sedem praktičnemu usposabljanju.

Modul B traja 10 pedagoških ur, od tega je pet ur namenjenih teoretičnemu delu in pet praktičnemu usposabljanju.

Modul C traja 27 pedagoških ur, od tega je 14 ur namenjenih teoretičnemu delu in 13 praktičnemu usposabljanju.

Modul C/1 traja 27 pedagoških ur, od tega je 14 ur namenjenih teoretičnemu delu in 13 praktičnemu usposabljanju.

Število ur, namenjenih posamezni učni vsebini, je mogoče spremeniti glede na predznanje udeležencev oziroma na potrebe ciljne skupine.

6 OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA

Predavatelji in inštruktorji morajo udeležencem na začetku predavanj in usposabljanja predstaviti namen in cilje usposabljanja ter merila, po katerih bosta potekala preverjanje in ocenjevanje znanja.

Predavatelji sproti, med usposabljanjem, ustno s postavljanjem vprašanj ter pogovorom preverjajo razumevanje snovi in znanje udeležencev.

Pisno ocenjevanje teoretičnega znanja se opravi po končanem teoretičnem predavanju, opravi ga predavatelj tečaja ali vodja oziroma organizator usposabljanja.

Za preverjanje in ocenjevanje znanja imenuje generalni direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje komisijo, ki jo sestavljajo predstavniki izvajalca usposabljanja in letalski operaterji.

Znanje v modulih A, A/1, B, C in C/1 se preverja teoretično s pisnim testom (pravilnih mora biti 85 odstotkov odgovorov) in praktično. Pri praktičnem delu se ocenjuje pravilno gibanje ob helikopterju in v njem, z upoštevanjem vseh nevarnosti (vrteči se deli, pristajalne sani, talni učinek, statična električna, padec iz helikopterja, pravilna izbira terena za pristane, pravilna uporaba osebne in skupinske zaščitne opreme ter poznavanje osnov izbire pristajalnih mest). Znanje se ocenjuje z dihonomno lestvico: uspešno ali neuspešno.

Udeleženec je usposabljanje uspešno opravil, če je bil uspešen pri obeh delih ocenjevanja.

Udeleženec usposabljanja, ki na ocenjevanju teoretičnega dela ni dosegel 85 odstotkov točk ali ni bil uspešen na praktičnem delu, se lahko najpozneje v enem letu ponovno udeleži ocenjevanja teoretičnega in praktičnega znanja v enaki obliki in obsegu kot prvič. Če udeleženec tudi drugič ni uspešen, trajno izgubi pravico do ponovne vključitve v program usposabljanja oziroma pravico do ponovne udeležbe na preizkusu znanja. Izvajalec usposabljanja o tem obvesti pošiljatelja.

Potrdilo o usposobljenosti za modula A in B je veljavno tri leta, za module A/1, C in C/1 pa eno leto.

Veljavnost potrdila o usposobljenosti za izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplova se pred iztekom lahko podaljša za enako časovno obdobje, če udeleženec uspešno opravi predpisano dopolnilno usposabljanje za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov.

7 POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

Udeleženci modula A:

- pripadniki CZ morajo imeti opravljeno uvajalno in temeljno usposabljanje.

Udeleženci modula A/1 morajo predložiti:

- zdravniško spričevalo na obrazcu DZS 8,204, s katerim kandidat dokaže ustrezno zdravstveno sposobnost za letalsko osebje (reševalca letalca), staro največ eno leto;
- potrdilo GRZS o usposobljenosti za obvladovanje vrhne tehnike in uporabo reševalnih naprav.

Udeleženci modula B morajo:

- imeti opravljen osnovni in nadaljevalni tečaj za gasilca ali uspešno končano gasilsko šolo za poklic gasilec;
- predložiti zdravniško spričevalo za operativnega gasilca, izdano skladno z določbami Pravilnika o ugotavljanju zdravstvene sposobnosti operativnih gasilcev.

Udeleženci modula C morajo predložiti:

- zdravniško spričevalo na obrazcu DZS 8,204, s katerim kandidat dokaže ustrezno zdravstveno sposobnost za letalsko osebje (reševalca letalca), staro največ eno leto;
- potrdilo o usposobljenosti za obvladovanje vrhne tehnike in uporabo reševalnih naprav.

Udeleženci modula C/1 morajo:

- predložiti zdravniško spričevalo na obrazcu DZS 8,204, s katerim kandidat dokaže ustrezno zdravstveno sposobnost za letalsko osebje (reševalca letalca), staro največ eno leto;
- predložiti potrdilo o usposobljenosti za obvladovanje vrhne tehnike in uporabo reševalnih naprav;
- imeti ustrezno pedagoško-andragoško znanje;
- biti inštruktorji GRZS;
- predložiti potrdilo o opravljenem modulu C, veljavno neprekinjeno najmanj pet let pred vstopom v program.

8 POGOJI ZA NAPREDOVANJE V PROGRAMU

Uspešno opravljen teoretični del usposabljanja je pogoj za udeležbo na praktičnem delu.

9 POGOJI ZA USPEŠNO DOKONČANJE PROGRAMA

Uspešno opravljena teoretični in praktični del usposabljanja sta pogoj za dokončanje programa.

10 KAJ UDELEŽENEC PRIDOBI S PROGRAMOM

Udeleženec programa po posameznih modulih je strokovno usposobljen za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov v obsegu, ki ga določa katalog znanja posameznega modula.

11 ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA

Nosilec usposabljanja je Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, izvajalec pa Izobraževalni center za zaščito in reševanje Republike Slovenije. V programu usposabljanja sodelujejo letalski operaterji Slovenske vojske in Policije.

Usposabljanje je organizirano kot tečaj s teoretičnim usposabljanjem in praktičnim urjenjem.

Na usposabljanju lahko v eni skupini sodeluje največ:

- 30 udeležencev pri modulih A in B,
- 15 udeležencev pri modulih A/1, C in C1.

Teoretični del usposabljanja poteka v prostorih Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje Republike Slovenije oziroma v ustreznih učilnicah, praktični del pa na poligonu ali drugih primernih lokacijah. Lokacijo za praktični del usposabljanja na vodi določi izvajalec usposabljanja pred začetkom tega usposabljanja.

Učni program izvajajo po letalskih predpisih predavatelji ustreznih strok in usposobljeni inštruktorji.

Pri usposabljanju naj predavatelji in inštruktorji skladno s cilji programa uporabljajo metode, oblike in sredstva za izobraževanje odraslih.

Za izvajanje programa so potrebna učna sredstva in pripomočki:

- učne priprave za predavanja,
- drugi pisni viri,
- videofilmi o delu s helikopterjem,
- računalniške simulacije,
- helikopterja Bell 412, Agusta Bell 212/412,
- helikopter Cougar,
- sredstva zvez,
- poligon za vravno tehniko,
- najnujnejša obvezna skupna in osebna oprema za gašenje in reševanje.

Usposabljanje financira Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

Nadomestila za plačo, potne stroške, stroške prehrane in namestitve krije ustanova, ki udeleženca napoti na usposabljanje.

12 POSEBNOSTI IZVEDBE

Pri izvajanju programa usposabljanja je treba upoštevati predpise o zagotavljanju varnosti ob uporabi zrakoplova in za posamezne vrste intervencij.

Program temeljnega usposabljanja za uporabo zrakoplovov pri zaščiti, reševanju in pomoči – moduli A/1, C in C/1 – se lahko izvaja v več delih, in sicer pred zimsko in pred poletno sezono reševanja v gorah.

13 IZOBRAZBA, ZNANJE, VEŠČINE IN DELOVNE IZKUŠNJE, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PROGRAMA

Predavatelji in inštruktorji morajo imeti andragoško znanje, pridobljeno na usposabljanju v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje Republike Slovenije ali po primerljivem programu v kakšni drugi ustanovi. Strokovno morajo obvladati svoje področje, področje zaščite in reševanja ter letalstva. Zaradi posebnosti usposabljanja so zahtevane izkušnje predavateljev in inštruktorjev, pridobljene pri dosedanjih usposabljanjih za reševanje.

Izvajalci preverjanja znanja morajo imeti veljavni strokovni naziv inštruktor letalskega reševanja, inštruktor tehnik letalec ali pilot inštruktor, za modul B pa gasilski inštruktor.

14 VIDEZ LISTINE

Ob koncu usposabljanja dobi udeleženec potrdilo o uspešno opravljenem usposabljanju (z imenom programa oziroma modula usposabljanja, datumom in trajanjem veljavnosti potrdila).

Udeleženec, ki se je udeležil usposabljanja, a ga ni uspešno opravil, dobi potrdilo o udeležbi z navedbo opravljenih obveznosti iz programa.

15 AVTORJI PROGRAMA IN KATALOGOV

Avtorji programa in katalogov so:

- Robert Kralj, Ministrstvo za notranje zadeve, Letalska policijska enota,
- Toni Smolej, Gorska reševalna zveza Slovenije,
- major Branko Rek, Slovenska vojska, 15. helikopterski bataljon,
- Brigita Perbil Puš, Uprava RS za zaščito in reševanje,
- Marko Zibelnik, Uprava RS za zaščito in reševanje,
- Gregor Turnšek, Uprava RS za zaščito in reševanje,
- Gasilska zveza Slovenije,
- mag. Zdenka Krese, Uprava RS za zaščito in reševanje.

B POSEBNI DEL

16 PREDMETNIK

Vsebine		Število pedagoških ur		
		Skupaj	P*	V**
Modul A		7	4	3
	Teoretični del:	4	4	–
1.	– zaščita, reševanje in pomoč ter iskanje s helikopterji ob naravnih in drugih nesrečah;	1	1	–
2.	– lastnosti, delovanje in oprema helikopterja, – nevarnosti pri delu s helikopterjem, – postopki v sili (med poletom in reševalnim delom), – vreme, vremenske razmere in možnosti letenja helikopterja;	1	1	–
3.	– priprava helikopterja in opreme za varno delo, – osebna in skupinska tehnična oprema ter njena uporaba za varno delo s helikopterjem, – komunikacija in pristajalna mesta;	1	1	–
4.	– vstopanje v lebdeč helikopter, razporeditev in zavarovanje v njem ter izstopanje iz njega.	1	1	–
	Praktični del:	3	–	3
1.	– pristajalna mesta;	1	–	1
2.	– vstopanje v lebdeč helikopter, razporeditev in zavarovanje v njem ter izstopanje iz njega.	2	–	2
Modul A/1		15	8	7
	Teoretični del:	8	8	–
1.	– delovanje in oprema helikopterja (vrste, tehnični podatki, uporaba vitla), – nevarnosti pri delu s helikopterjem (vrteči se deli, nevarnosti pri zaluščanju helikopterja, dolgi in ostri predmeti, talni učinek rotorja, lahki predmeti ipd.), – postopki v sili (odpoved glavnega ali repnega rotorja, neželena povezava s tlemi, okvara vitla, reševalec visi na jeklenici, premočno vrtenje pri spuščanju ali dviganju z vitlom);	2	2	–
2.	– vreme, vremenske razmere in možnost letenja helikopterjev (oblaki, veter, turbulence, padavine, temperatura), – priprava helikopterja in orodja za varno delo (transportna sredstva, vrvna ograja);	1	1	–
3.	– skupna in osebna tehnična oprema ter njena uporaba (helikopterska vreča, transportna nosila, vakuumsko blazina, trikotni reševalni sedežni pas, čelada, očala, plezalni pas, škarje, nož, radijska postaja z naglavnimi slušalkami, pomožne vrvice), – komunikacija in pristajalna mesta (vrste komunikacije in navigacije, znaki navigacije s tal, izbira pristajalnih mest, heliport);	1	1	–
4.	– vstopanje v lebdeč helikopter, razporeditev in zavarovanje v njem ter izstopanje iz njega (pravilno vstopanje, razporeditev, izstopanje, nošnja predmetov, delo ob delujočem helikopterju, vstopanje v helikopter v lebdečem položaju in izstopanje iz njega);	1	1	–

5.	– uporaba vitla (delovanje vitla, vpenjanje reševalca v nosilno kljuko jeklenice vitla, zavarovanje, spuščanje in dviganje z vitlom, prehod čez pristajalne sani, uporaba protokola za sporazumevanje pri delu z vitlom);	1	1	–
6.	– dvig in spust vodnika in reševalnega psa, – reševanje s helikopterji v gorah in na težko dostopnih območjih;	1	1	–
7.	– uporaba opreme za reševanje v gorah, – reševanje s helikopterji v urbanih naseljih in mestnih središčih, – uporaba opreme za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih.	1	1	–
	Praktični del:	7	–	7
1.	– pregled osebne in skupne tehnične opreme ter njena uporaba za varno delo s helikopterjem (enotnost opreme, navezovanje, popkovina);	1	–	1
2.	– izbira prostora za pristajanje;	1	–	1
3.	– vstopanje v lebdeč helikopter, razporeditev in zavarovanje v njem ter izstopanje iz njega (pravilno gibanje ob delujočem helikopterju, vnašanje predmetov, varnost pri delu);	1	–	1
4.	– uporaba vitla v helikopterju in spust iz njega (priprava za spust, dvig in prehod čez pristajalne sani, vpenjanje v kljuko jeklenice vitla in izpenjanje iz nje, razelektritev jeklenice, prehod čez pristajalne sani med spustom in dvigom, zavarovanje v helikopterju)	2	–	2
5.	– reševanje s helikopterji v gorah in na težko dostopnih območjih, – uporaba opreme za reševanje v gorah;	1	–	1
6.	– reševanje s helikopterji v urbanih naseljih in mestnih središčih, – uporaba opreme za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih.	1	–	1
Modul B		10	5	5
	Teoretični del:	5	5	–
1.	– zaščita, reševanje in pomoč ter iskanje z uporabo zrakoplovov ob naravnih in drugih nesrečah, – varnostni predpisi za delo s helikopterji in lahкими letali, – dodatna oprema helikopterja in lahkega letala, – specialna oprema helikopterja in lahkega letala;	1	1	–
2.	– namen in načini uporabe helikopterjev in lahkih letal, – protipožarni nadzor;	1	1	–
3.	– prevoz gasilcev, – prevoz opreme za gašenje;	1	1	–
4.	– zagotavljanje vode za gašenje, – gašenje požarov;	1	1	–
5.	– reševanje ljudi (gasilcev, prebivalcev), – vodenje intervencije iz zraka.	1	1	–
	Praktični del:	5	–	5
1.	– gibanje na območju okrog helikopterja oziroma lahkega letala, – uporaba gasilske opreme, – vstopanje v helikopter oziroma lahko letalo in izstopanje iz njega;	1	–	1
2.	– prikaz tehnik in taktičnih možnosti uporabe helikopterja ali lahkega letala,	2	–	2

	<ul style="list-style-type: none"> – prikaz gašenja z vrečo za gašenje, – zajemanje vode, – gašenje čela požara, – gašenje robov in posameznih žarišč; 			
3.	<ul style="list-style-type: none"> – priprava primernega prostora za pristajanje helikopterja ali lahkega letala, – postavitve in polnjenje bazena z vodo, – pomoč pri zajemanju vode, – priprava in pripenjanje tovora, – sporazumevanje med posadko helikopterja oziroma lahkega letala in gasilci. 	2	–	2
Modul C		27	14	13
	Teoretični del:	14	14	–
1.	– delovanje in oprema helikopterja (vrste helikopterjev, tehnični podatki, uporaba vitla);	1	1	–
2.	– nevarnosti pri delu s helikopterjem (vrteči se deli helikopterja, nevarnosti pri zpuščanju helikopterja, dolgi in ostri predmeti, talni učinek rotorja, lahki predmeti ipd.);	1	1	–
3.	– postopki v sili (odpoved glavnega ali repnega rotorja, neželena povezava s tlemi, okvara vitla, reševalec visi na jeklenici, reševalec obvisi na vrvi za spuščanje, premočno vrtenje pri spuščanju ali dviganju z vitlom);	1	1	–
4.	– vreme, vremenske razmere in možnosti letenja helikopterja (oblaki, veter, turbulenca, padavine, temperature);	1	1	–
5.	<ul style="list-style-type: none"> – priprava helikopterja in orodja za varno delo (sidrišča v helikopterju, vrvi, transportna sredstva, vrvna ograja), – skupna in osebna tehnična oprema ter njena uporaba (helikopterska reševalna vreča, transportna nosila, vakuumska blazina, trikotni reševalni sedež, vrvi, vponke z varovalko, čelada, očala, plezalni pas, škarje, nož, radijska postaja z naglavnimi slušalkami, pomožne vrvice, cevasti trakovi, klini), – komunikacija in pristajalna mesta (vrste komunikacije in navigacije, znaki navigacije s tal, izbira pristajalnih mest, heliport); 	1	1	–
6.	– vstopanje v lebdeč helikopter, razporeditev in zavarovanje v njem ter izstopanje iz njega, zpuščanje helikopterja po vrvi (pravilno vstopanje, razporeditev, izstopanje, nošnja predmetov, delo ob delujočem helikopterju, vstopanje v helikopter v lebdečem položaju in izstopanje iz njega);	1	1	–
7.	– zpuščanje helikopterja po vrvi (izdelava sidrišč, priprava vrvi, pravilno zpuščanje kabine helikopterja, prehod čez pristajalne sani, prizemljitev, zavarovanje, odstranitev vrvi);	1	1	–
8.	– uporaba vitla (delovanje vitla, vpenjanje reševalca v nosilno kljuko jeklenice vitla, zavarovanje, spuščanje in dviganje z vitlom, prehod čez pristajalne sani);	1	1	–
9.	– dviganje ponesrečenca v helikopterski reševalni vreči (priprava ponesrečenca v vrečo, vpenjanje v kljuko jeklenice, pomembna usklajevalna povelja, pravilen prehod čez pristajalne sani, vrvica proti vrtenju, pravilna namestitve reševalca glede na glavo ponesrečenca);	1	1	–
10.	– reševanje ponesrečenca, visečega na vrvi (priprava reševalca v helikopterju, preizkus zveze, pregled	1	1	–

	opreme: nož ali škarje in teleskopska palica, pomembna povelja pri opravljanju dela, razbremenitev vrvi visečega, rezanje vrvi);			
11.	– reševanje z dolgo vrvjo (priprava enote, ki bo sodelovala v reševanju, priprava vrvi in orodja ter reševalca za spust z dolgo vrvjo, poveljevanje);	1	1	–
12.	– reševanje s helikopterji v gorah in na težko dostopnih območjih, – uporaba opreme za reševanje v gorah;	1	1	–
13.	– reševanje s helikopterji v urbanih naseljih in mestnih središčih, – uporaba opreme za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih;	1	1	–
14.	– reševanje s helikopterji iz vode in globokih kanjonov, – uporaba opreme za reševanje iz vode in globokih kanjonov, – helikoptersko reševanje z žičnic.	1	1	–
	Praktični del:	13	–	13
1.	– pregled osebne in skupne tehnične opreme ter njena uporaba za varno delo s helikopterjem (enotnost opreme, navezovanje in popkovina), – izbira mest za pristajanje;	1	–	1
2.	– vstopanje v lebdeč helikopter, razporeditev in zavarovanje v njem ter izstopanje iz njega (pravilno gibanje ob delujočem helikopterju, vnašanje predmetov, varnost pri delu);	1	–	1
3.	– zapuščanje helikopterja po vrvi (sidrišča, pravilna namestitvev osmice, nameščanje in spuščanje vrvi, prehod čez pristajalne sani, prizemljitev, odstranitev vrvi);	1	–	1
4.	– uporaba vitla v helikopterju (priprava za spust, dvig, prehod čez pristajalne sani, vpenjanje v kljuko jeklenice vitla in izpenjanje iz nje, razelektritev jeklenice);	1	–	1
5.	– dviganje ponesrečenca v helikopterski reševalni vreči ali na nosilih (pravilna povelja, pravilna namestitvev ponesrečenca in pripenjanje reševalne vreče in reševalca, uporaba vrvic proti vrtenju, prehod čez pristajalne sani, vstopanje v zrakoplov, zavarovanje);	2	–	2
6.	– reševanje visečega na vrvi (preizkus zveze, priprava za spust z vitlom, oprema, ki jo mora imeti reševalec s seboj, pravilnost povelj);	1	–	1
7.	– reševanje z dolgo vrvjo (priprava za spust, preizkus zvez, oprema za spust, pravilna povelja pri delu na dolgi vrvi, komunikacija in navigacija reševalca na vrvi);	1	–	1
8.	– reševanje s helikopterji v gorah in na težko dostopnih območjih, – uporaba opreme za reševanje v gorah;	1	–	1
9.	– preverjanje usposobljenosti psov za prevoze v helikopterju in delo ob njem;	1	–	1
10.	– reševanje s helikopterji v urbanih naseljih in mestnih središčih, – uporaba opreme za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih;	1	–	1
11.	– reševanje s helikopterji iz vode in globokih kanjonov, – uporaba opreme za reševanje iz vode in globokih kanjonov;	1	–	1
12.	– helikoptersko reševanje z žičnic.	1	–	1

Modul C/1		27	14	13
	Teoretični del:	14	14	–
1.	– delovanje in oprema zrakoplova (vrste zrakoplovov, tehnični podatki, uporaba vitla);	1	1	–
2.	– nevarnosti pri delu s helikopterjem (vrteči se deli helikopterja, nevarnosti pri zapuščanju helikopterja, dolgi in ostri predmeti, talni učinek rotorja, lahki predmeti ipd.);	1	1	–
3.	– postopki v sili (odpoved glavnega ali repnega rotorja, neželena povezava s tlemi, okvara vitla, reševalec visi na jeklenici, reševalec obvisi na vrvi za spuščanje, premočno vrtenje pri spuščanju ali dviganju z vitlom);	1	1	–
4.	– vreme, vremenske razmere in možnosti letenja helikopterja (oblaki, veter, turbulenca, padavine, temperature itn.);	1	1	–
5.	– priprava helikopterja in orodja za varno delo (sidrišča v helikopterju, vrvi, transportna sredstva, vrvna ograja), – skupna in osebna tehnična oprema ter njena uporaba (helikopterska reševalna vreča, transportna nosila, vakuumska blazina, trikotni reševalni sedež, vrvi, vponke z varovalko, čelada, očala, plezalni pas, škarje, nož, radijska postaja z naglavnimi slušalkami, pomožne vrvice, cevasti trakovi, klini), – komunikacija in pristajalna mesta (vrste komunikacije in navigacije, znaki navigacije s tal, izbira pristajalnih mest, heliport);	1	1	–
6.	– vstopanje v lebdeč helikopter, razporeditev in zavarovanje v njem ter izstopanje iz njega, zapuščanje helikopterja po vrvi (pravilno vstopanje, razporeditev, izstopanje, nošnja predmetov, delo ob delujočem helikopterju, vstopanje v helikopter v lebdečem položaju in izstopanje iz njega);	1	1	–
7.	– zapuščanje helikopterja po vrvi (izdelava sidrišč, priprava vrvi, pravilno zapuščanje kabine helikopterja, prehod čez pristajalne sani, prizemljitev, zavarovanje, odstranitev vrvi);	1	1	–
8.	– uporaba vitla (delovanje vitla, vpenjanje v nosilno kljuko jeklenice vitla, zavarovanje, spuščanje in dviganje z vitlom, prehod čez pristajalne sani);	1	1	–
9.	– dviganje ponesrečenca v helikopterski reševalni vreči (priprava ponesrečenca v vrečo, vpenjanje v kljuko jeklenice, pomembna usklajevalna povelja, pravilen prehod čez pristajalne sani, vrvica proti vrtenju, pravilna namestitvev reševalca glede na glavo ponesrečenca);	1	1	–
10.	– reševanje ponesrečenca, visečega na vrvi (priprava reševalca v helikopterju, preizkus zveze, pregled opreme: nož ali škarje in teleskopska palica, pomembna povelja pri opravljanju dela, razbremenitev vrvi visečega, rezanje vrvi);	1	1	–
11.	– reševanje z dolgo vrvjo (priprava enote, ki bo sodelovala v reševanju, priprava vrvi in orodja, priprava reševalca za spust z dolgo vrvjo, poveljevanje);	1	1	–
12.	– reševanje s helikopterji v gorah in na težko dostopnih območjih, – uporaba opreme za reševanje v gorah;	1	1	–
13.	– reševanje s helikopterji v urbanih naseljih in mestnih središčih,	1	1	–

	– uporaba opreme za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih;			
14.	– reševanje s helikopterji iz vode in globokih kanjonov, – uporaba opreme za reševanje iz vode in globokih kanjonov, – helikoptersko reševanje z žičnic.	1	1	–
	Praktični del:	13	–	13
1.	– pregled osebne in skupne tehnične opreme ter njena uporaba za varno delo s helikopterjem (enotnost opreme, navezovanje, popkovina), – izbira mesta za pristajanje;	1	–	1
2.	– vstopanje v lebdeč helikopter, razporeditev in zavarovanje v njem ter izstopanje iz njega (pravilno gibanje ob delujočem helikopterju, vnašanje predmetov, varnost pri delu);	1	–	1
3.	– zapuščanje helikopterja po vrvi (sidrišča, pravilna namestitvev osmice, nameščanje in spuščanje vrvi, prehod čez pristajalne sani, prizemljitev, odstranitev vrvi);	1	–	1
4.	– uporaba vitla v helikopterju (priprava za spust, dvig, prehod čez pristajalne sani, vpenjanje v kljuko jeklenice vitla in izpenjanje iz nje, razelektritev jeklenice);	1	–	1
5.	– dviganje ponesrečenca v helikopterski reševalni vreči ali na nosilih (pravilna povelja, pravilna namestitvev ponesrečenca, pravilno pripenjanje reševalne vreče in reševalca, uporaba vrvice proti vrtenju, prehod čez pristajalne sani, vstopanje v helikopter, zavarovanje);	2	–	2
6.	– reševanje visečega na vrvi (preizkus zveze, priprava za spust s pomočjo vitla, oprema, ki jo mora imeti reševalec s seboj, pravilnost povelj);	1	–	1
7.	– reševanje z dolgo vrvjo (priprava za spust, preizkus zvez, oprema za spust, pravilna povelja pri delu na dolgi vrvi, komunikacija in navigacija reševalca na vrvi);	1	–	1
8.	– reševanje s helikopterji v gorah in na težko dostopnih območjih, – uporaba opreme za reševanje v gorah;	1	–	1
9.	– preverjanje usposobljenosti psov za prevoze v helikopterju in delo ob njem;	1	–	1
10.	– reševanje s helikopterji v urbanih naseljih in mestnih središčih, – uporaba opreme za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih;	1	–	1
11.	– reševanje s helikopterji iz vode in globokih kanjonov, – uporaba opreme za reševanje iz vode in globokih kanjonov;	1	–	1
12.	– helikoptersko reševanje z žičnic.	1	–	1

*predavanje

**vaje

17 KATALOG ZNANJA

Katalog znanja vsebuje ime predmeta oziroma vsebine, splošne cilje, predmetno specifične kompetence in operativne cilje. Operativni cilji določajo informativne in formativne cilje.

Predmet ali kompetenca	Informativni cilji (vsebina, teorije, modeli, strokovni standardi)	Formativni cilji (veščine, metode, postopki, koncepti, strategije)
Modul A	Udeleženec:	Udeleženec:
Izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ter iskanja z uporabo zrakoplovov ob naravnih in drugih nesrečah	<ul style="list-style-type: none"> – pozna način izvajanja zaščite, reševanja in pomoči ter iskanja z uporabo zrakoplovov ob naravnih in drugih nesrečah, – se seznanj s postopki za aktiviranje zrakoplovov za pomoč pri izvajanju zaščite, reševanja in pomoči, – spozna možnosti uporabe helikopterja pri reševanju in prevozih; 	<ul style="list-style-type: none"> – upošteva predpisan način izvajanja zaščite, reševanja in pomoči ter iskanja z uporabo zrakoplovov ob naravnih in drugih nesrečah, – uporablja predpisane poti oziroma postopke za aktiviranje zrakoplovov kot pomoč pri izvajanju zaščite, reševanja in pomoči;
Lastnosti, delovanje in oprema helikopterja	<ul style="list-style-type: none"> – spozna način uporabe helikopterja, – pozna sile, ki delujejo na helikopter, – spozna vrste helikopterjev in njihove tehnične lastnosti, – pozna opremo in način njene uporabe; 	<ul style="list-style-type: none"> – upošteva vse glavne tehnične lastnosti helikopterjev, potrebne za njihovo aktiviranje in uporabo, – uporablja opremo, skladno z namenom in kot je predpisano, – izvaja predpisane postopke vzdrževanja;
Nevarnosti pri delu s helikopterjem	<ul style="list-style-type: none"> – pozna vrste terena, – spozna nevarnosti, ki izhajajo iz vrtečih se delov, stisnjenja s pristajalnimi sanmi, talnega učinka ter statične elektrike; 	<ul style="list-style-type: none"> – ustrezno oceni nevarnost terena, pristajalnih sani in talnega učinka, – ravna tako, da se izogne udaru statične elektrike;
Postopki v sili (med poletom in med reševalnim delom)	<ul style="list-style-type: none"> – pozna postopke za ukrepanje ob odpovedi motorja; 	<ul style="list-style-type: none"> – upošteva predpisane postopke ob odpovedi motorja;
Vreme, vremenske razmere in možnosti letenja helikopterja	<ul style="list-style-type: none"> – spozna meteorološke vplive na možnost letenja helikopterja: oblaki, veter in turbulenca, padavine, temperatura, noč; 	<ul style="list-style-type: none"> – pravilno presodi vpliv oblakov, vetra in padavin na varnost letenja, – pravilno presodi vpliv temperature in noči na zmogljivost helikopterja in razmere za letenje;
Priprava helikopterja in opreme za varno delo	<ul style="list-style-type: none"> – pozna način priprave helikopterja in opreme za varno delo: vrвне ograje, sidrišča, opreme; 	<ul style="list-style-type: none"> – pravilno pripravi helikopter za varno in učinkovito delo;
Osebna in skupna tehnična		

<p>oprema ter njena uporaba za varno delo s helikopterjem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spozna osebno in skupno tehnično opremo (plezalni pas, čelada, očala, transportna, imobilizacijska in medicinska oprema), - pozna način uporabe osebne in skupne tehnične opreme za varno delo s helikopterjem; 	<ul style="list-style-type: none"> - pravilno uporablja osebno in skupno tehnično opremo v helikopterju;
<p>Komunikacija in pristajalna mesta</p>	<p>spozna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uporabo sredstev zvez, - uporabo interfonske zveze v helikopterju, - vidne znake komuniciranja, - zahteve za varen pristanek zunaj letališča; 	<ul style="list-style-type: none"> - pravilno uporablja sistem zvez in komunicira s posadko v helikopterju, - izbere primeren kraj za pristanek helikopterja in pri tem pomaga posadki z vidnimi znaki;
<p>Vstopanje v lebdeč helikopter, razporeditev in zavarovanje v njem ter izstopanje iz helikopterja</p>	<p>spozna postopke pravilnega in varnega gibanja v helikopterju in ob njem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - približevanje, - vstopanje, - razporeditev, - zavarovanje z vravno ograjo, - izstopanje, - odmik od helikopterja, - vnašanje in iznašanje dolgih predmetov, - vnašanje in iznašanje nosil, - vstopanje in izstopanje v zimskih razmerah; 	<ul style="list-style-type: none"> - izbere varno pot do lebdečega helikopterja in na različnih terenih varno vstopi vanj, - v vravno ograjo pravilno razporedi sebe, ponesrečenca in opremo ter poskrbi za zavarovanje, - upošteva predpisan način nošenja dolgih predmetov ter pozimi vstopanja z drezami in drugim orodjem;
<p>Praktični del</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spozna ves postopek izvajanja zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov. 	<ul style="list-style-type: none"> - z uporabo zrakoplovov izvaja postopke pri opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah po predpisanem zaporedju, - upošteva pravila stroke za uporabo zrakoplovov pri izvajanju zaščite, reševanja in pomoči.
<p>Modul A/1</p>	<p>Udeleženec:</p>	<p>Udeleženec:</p>
<p>Delovanje in oprema helikopterja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spozna način uporabe helikopterja, - pozna sile, ki delujejo na zrakoplov, - spozna vrste in tehnične lastnosti helikopterja, - pozna opremo in način njene uporabe; 	<ul style="list-style-type: none"> - upošteva vse glavne tehnične lastnosti zrakoplovov, potrebne za njihovo aktiviranje in uporabo, - uporablja opremo skladno z namenom in na predpisan način, - izvaja predpisane postopke vzdrževanja;
<p>Nevarnosti pri delu s helikopterjem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spozna varnostne ukrepe, ki so potrebni zaradi 	<ul style="list-style-type: none"> - ustrezno presodi nevarnost terena,

Postopki v sili	<p>posebnih razmer, da ne pride do ogrožanja varnosti ponesrečenca in reševalca,</p> <ul style="list-style-type: none"> – pozna vrste terena, – spozna nevarnosti, ki nastajajo zaradi vrtečih se delov, stisnjenja z desantnimi sanmi, talnega učinka ter statične elektrike; 	<p>pristajalnih sani in nevarnost talnega učinka, ravna tako, da se izogne udaru statične elektrike;</p> <ul style="list-style-type: none"> –
	<ul style="list-style-type: none"> – spozna predpisane postopke za ukrepanje v sili (npr. ob odpovedi motorja); 	<ul style="list-style-type: none"> – ravna skladno s predpisanimi postopki za ukrepanje v sili (npr. ob odpovedi motorja);
Vreme, vremenske razmere in možnosti letenja zrakoplovov	<ul style="list-style-type: none"> – spozna vremenske razmere, ki vplivajo na možnost letenja helikopterja: oblaki, veter in turbulenca, padavine, temperatura, noč; 	<ul style="list-style-type: none"> – pravilno presodi vpliv oblakov, vetra in padavin na varnost letenja, – pravilno presodi vpliv temperature in noči na zmogljivost helikopterja in razmere za letenje;
Priprava helikopterja in opreme za varno delo	<ul style="list-style-type: none"> – pozna način priprave helikopterja in opreme za varno delo: vrvna ograja, sidrišče in oprema; 	<ul style="list-style-type: none"> – pravilno pripravi zrakoplov za varno in učinkovito delo;
Skupna in osebna tehnična oprema ter njena uporaba	<ul style="list-style-type: none"> – spozna osebno in skupno tehnično opremo (plezalni pas, čelada, očala, transportna, imobilizacijska in medicinska oprema), – pozna način uporabe osebne in skupne tehnične opreme za varno delo s helikopterjem; 	<ul style="list-style-type: none"> – pravilno uporablja osebno in skupno tehnično opremo v helikopterju;
Komunikacija in pristajalna mesta	<p>spozna načine sporazumevanja s posadko helikopterja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uporaba sredstev zvez, – uporaba interfonske zveze v helikopterju, – uporaba vidnih znakov komuniciranja, – zahteva za varen pristanež zunaj letališča; 	<ul style="list-style-type: none"> – pravilno uporablja sistem zvez in komunicira s posadko v helikopterju, – izbere primeren kraj za pristanež helikopterja in pri tem pomaga posadki z vidnimi znaki;
Vstopanje v lebdeč helikopter, razporeditev in zavarovanje v njem ter izstopanje iz njega	<p>spozna postopek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – približevanja, – vstopanja, – razporeditve, – zavarovanja z vrvno ograjo, – izstopanja, – odmika od helikopterja, – vnašanja in iznašanja dolgih predmetov, – vnašanja in iznašanja nosil, 	<ul style="list-style-type: none"> – izbere varno pot do lebdečega helikopterja in na različnih terenih varno vstopi vanj, – v vrvno ograjo pravilno razporedi sebe, ponesrečenca in opremo ter poskrbi za zavarovanje, – upošteva predpisan način nošenja dolgih predmetov ter pozimi vstopanja z

	<ul style="list-style-type: none"> – vstopanja in izstopanja v zimskih razmerah; 	<ul style="list-style-type: none"> derezami in drugim orodjem;
Uporaba vitla	<p>spozna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – delovanje vitla in dovoljene obremenitve, – način priprave reševalca za delo z EMV, – prehod čez pristajalne sani, – protokol za sporazumevanje in ročne znake, – prenos opreme na vitlu, – vrvico proti vrtenju, – razelektritve; 	<ul style="list-style-type: none"> – pravilno se pripravi za delo in uporablja vitel skladno z navodili za delo (pravilno vpenja v kljuko jeklenice, pravočasno izpenja iz vrvne ograje, varno prestopi pristajalne sani, pravilno uporablja vrvico proti vrtenju), – upošteva dovoljeno največjo obremenitev in tudi nevarnost statične elektrike, – uporablja dogovorjen protokol za sporazumevanje;
Dvig in spust vodnika in reševalnega psa	<ul style="list-style-type: none"> – spozna postopek za varen dvig in spust reševalnega psa in njegovega vodnika; 	<ul style="list-style-type: none"> – izvaja dvig in spust kot je predpisano;
Helikoptersko reševanje v gorah in na težko dostopnih območjih	<ul style="list-style-type: none"> – spozna postopek za varno delo s helikopterjem, – pozna možnosti uporabe helikopterja za reševanje v gorah in na težko dostopnih območjih; 	<ul style="list-style-type: none"> – izvaja predpisane postopke za varno delo s helikopterjem, – pravilno presodi možnosti uporabe helikopterja za reševanje v gorah in na težko dostopnih območjih;
Uporaba opreme za reševanje v gorah	<ul style="list-style-type: none"> – spozna opremo za helikoptersko reševanje v gorah, – pozna predpisan način njene uporabe; 	<ul style="list-style-type: none"> – opremo za helikoptersko reševanje v gorah uporablja, kot je predpisano;
Reševanje s helikopterji v urbanih naseljih in mestnih središčih	<ul style="list-style-type: none"> – spozna možnosti uporabe helikopterja za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih; 	<ul style="list-style-type: none"> – upošteva možnosti uporabe helikopterja za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih;
Uporaba opreme za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih	<ul style="list-style-type: none"> – spozna opremo za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih, – pozna predpisan način uporabe opreme; 	<ul style="list-style-type: none"> – opremo za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih uporablja, kot je predpisano;
Praktični del	<ul style="list-style-type: none"> – spozna ves postopek izvajanja zaščite, reševanja in pomoči z uporabo helikopterjev, – spozna sposobnost psov in način za njihov prevoz v helikopterju in delo ob njem. 	<ul style="list-style-type: none"> – z uporabo helikopterjev in po predpisanem zaporedju izvaja postopke pri opravljanju zahtevnih nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah, – upošteva pravila stroke za uporabo helikopterjev pri izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči, – upošteva sposobnost psov za prevoz v helikopterju in načine za delo ob njem.

Modul B	Udeleženec:	Udeleženec:
Izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ter iskanja z uporabo zrakoplovov (helikopterjev in lahkih letal) ob naravnih in drugih nesrečah	<ul style="list-style-type: none"> – pozna način izvajanja zaščite, reševanja in pomoči ter iskanja z uporabo zrakoplovov ob naravnih in drugih nesrečah, – seznanen se s postopki za aktiviranje zrakoplovov za pomoč pri izvajanju zaščite, reševanja in pomoči, – spozna možnosti uporabe zrakoplova pri reševanjih in prevozih; 	<ul style="list-style-type: none"> – upošteva predpisani način izvajanja zaščite, reševanja in pomoči ter iskanja z uporabo zrakoplovov ob naravnih in drugih nesrečah, – uporablja predpisane poti oziroma postopke za aktiviranje zrakoplovov kot pomoč pri izvajanju zaščite, reševanja in pomoči;
Varnostni predpisi za delo s helikopterji in lahki letali	<ul style="list-style-type: none"> – spozna se z varstvom pri delu in varnostjo nasploh pri gašenju požarov z uporabo zrakoplovov, – spozna zaščitna sredstva in način njihove uporabe, – spozna način varnega obnašanja v zrakoplovu in okrog njega; 	<ul style="list-style-type: none"> – ravna skladno s predpisanimi varnostnimi postopki pri gašenju požarov z uporabo zrakoplovov, – uporablja zaščitna sredstva in opremo, kot je predpisano, – v predpisanem zaporedju upošteva pravila varnega obnašanja v zrakoplovu in okrog njega;
Dodatna oprema helikopterja in lahkega letala	<ul style="list-style-type: none"> – spozna dodatno opremo helikopterja in lahkega letala ter namen in način njune uporabe; 	<ul style="list-style-type: none"> – uporablja dodatno opremo v zrakoplovu, skladno z namenom in kot je predpisano;
Specialna oprema helikopterja in lahkega letala	<ul style="list-style-type: none"> – spozna specialno opremo (vitel, podvesna kljuka, nosila, zabojniki, visokotlačna naprava za gašenje, zdravstvena oprema itn.) helikopterja in lahkega letala ter namen in način njihove uporabe; 	<ul style="list-style-type: none"> – uporablja specialno opremo v zrakoplovu, skladno z namenom in kot je predpisano;
Namen in načini uporabe helikopterjev in lahkih letal	<ul style="list-style-type: none"> – spozna tehnološke in taktične naloge zrakoplovov (lokalizacija požara, omejitev hitrosti širjenja, zaustavitev širjenja in priprava požarišča v stanje, da ga lahko zemeljske sile dokončno pogasijo); 	<ul style="list-style-type: none"> – izvaja postopke zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov, kot je predpisano;
Protipožarni nadzor	<ul style="list-style-type: none"> – spozna vlogo zrakoplova pri gašenju požarov v naravi v različnih fazah (opazovanje terena, gašenje, sporočanje podatkov o gašenju in požaru, odpravljanje posledic požarov); 	<ul style="list-style-type: none"> – v pravilnem zaporedju in skladno s predpisi izvaja aktivnosti pri gašenju požarov v naravi;
Prevoz gasilcev	<ul style="list-style-type: none"> – spozna postopek za hiter prevoz gasilcev na kraj 	<ul style="list-style-type: none"> – upošteva predpisan postopek za hiter prevoz

Prevoz opreme za gašenje	reševanja ali z njega;	gasilcev na kraj reševanja ali z njega;
	– spozna postopek za prevoz opreme za gašenje na kraj reševanja ali z njega;	– upošteva predpisan postopek za hiter prevoz opreme za gašenje na kraj reševanja ali z njega;
Zagotavljanje vode za gašenje	– spozna kraje za zajem vode ter načine zajema, – spozna možnosti oskrbe zrakoplovov z vodo na tleh, – spozna postopek montaže sistemov in naprav oziroma pomoč pri montaži;	– upošteva možnosti oskrbe zrakoplovov z vodo, – izbere ustrezno mesto za zajem vode, – izvaja predpisan postopek montaže sistemov in naprav;
Gašenje požarov	– spozna načine za najboljši učinek gašenja z zrakoplovi glede na vrsto in lokacijo požara, – spozna postopke za gašenje z vedri, nizko- in visokotlačnimi napravami ter z ročnim orodjem ob desantiranju gasilcev;	– izvaja gašenje tako, da je dosežen najboljši učinek, – upošteva predpisane postopke pri gašenju požara z različnimi pripomočki oziroma orodji;
Reševanje ljudi (gasilcev, prebivalcev)	– spozna različne načine reševanja in evakuacije ljudi ter živali (neposredno z vkrcanjem v notranjost ali z vitlom in posebnimi košarami, posebnimi nosili, z reševalnimi pasovi, prti, obroči, neskončnimi trakovi itn.), – pozna postopek reševanja in evakuacije gasilcev in reševalcev z nevarnega območja ali ob obkolutvi požara, – seznaneni se z navodili, ki jih daje posadka zrakoplova pri reševanju;	– glede na dano situacijo izbere najustreznejši način reševanja in evakuacije ljudi in živali, – upošteva navodila, ki jih daje posadka zrakoplova pri reševanju;
Vodenje intervencije iz zraka	– spozna sredstva zvez v sistemu ZARE, ki omogočajo radijske zveze med posadko in vodjo reševalne intervencije ali odprave na zemlji, – pozna postopek in način usklajevanja dela z vodjo intervencije in z zrakoplovi drugih lastnikov ali uporabnikov, – spozna pomen kakovostnega pregleda stanja nad požariščem ter učinkovitega usklajevanja med zrakoplovi in zemeljskimi salami;	– uporablja sredstva zvez v sistemu ZARE, – upošteva predpisan postopek in način usklajevanja dela z vodjo intervencije;
Praktični del	– spozna ves postopek	– po predpisanem

	gašenja požarov v naravi z uporabo zrakoplovov.	zaporedju izvaja postopke pri gašenju požarov v naravi z uporabo zrakoplovov, – upošteva pravila stroke pri gašenju požarov v naravi z uporabo zrakoplovov.
Modul C	Udeleženeec:	Udeleženeec:
Delovanje in oprema helikopterja	– spozna način uporabe helikopterja, – pozna sile, ki delujejo nanj, – pozna tehnične lastnosti helikopterja, – pozna opremo in način njene uporabe;	– upošteva vse glavne tehnične lastnosti helikopterjev, potrebne za njihovo aktiviranje in uporabo, – uporablja opremo, skladno z namenom in kot je predpisano, – izvaja predpisane postopke vzdrževanja;
Nevarnosti pri delu s helikopterjem	– pozna vrste terena, – spozna nevarnosti, ki izhajajo iz vrtečih se delov, stisnjenja s pristajalnimi sanmi, talnega učinka ter statične elektrike;	– ustrezno presodi nevarnost terena, pristajalnih sani in talnega učinka, – ravna tako, da se izogne udaru statične elektrike;
Postopki v sili	– pozna postopke za ukrepanje ob odpovedi motorja;	– upošteva predpisane postopke ob odpovedi motorja;
Vreme, vremenske razmere in možnosti letenja helikopterja	– spozna vremenske razmere, ki vplivajo na možnost letenja helikopterja, kot so oblaki, veter in turbulenca, padavine, temperatura, noč;	– pravilno presodi vpliv oblakov, vetra in padavin na varnost letenja, – pravilno presodi vpliv temperature in noči na zmogljivost helikopterja in razmere za letenje;
Priprava helikopterja in orodja za varno delo	– pozna način priprave helikopterja in opreme za varno delo (vrвна ograja, sidrišče in oprema);	– pravilno pripravi zrakoplov za varno in učinkovito delo;
Skupna in osebna tehnična oprema ter njena uporaba	– spozna osebno in skupno tehnično opremo (plezalni pas, čelada, očala, transportna, imobilizacijska in medicinska oprema), – pozna način uporabe osebne in skupne tehnične opreme za varno delo s helikopterjem;	– pravilno uporablja osebno in skupno tehnično opremo v zrakoplovu;
Komunikacija in pristajalna mesta	spozna: – način uporabe sredstev zvez, – način uporabe interfonске zveze v helikopterju, – vidne znake komuniciranja, – zahteve za varen	– pravilno uporablja sistem zvez in komunicira s posadko v helikopterju, – izbere primeren kraj za pristonek helikopterja in pri tem pomaga posadki z vidnimi znaki;

	pristanek zunaj letališča;	
Vstopanje v lebdeč helikopter, razporeditev in zavarovanje v njem ter izstopanje iz njega	spozna postopek: <ul style="list-style-type: none"> – približevanja, – vstopanja, – razporeditve, – zavarovanja z vrvno ograjo, – izstopanja, – odmika od helikopterja, – vnašanja in iznašanja dolgih predmetov, – vnašanja in iznašanja nosil, – vstopanja in izstopanja v zimskih razmerah; 	<ul style="list-style-type: none"> – izbere varno pot do lebdečega helikopterja in na različnih terenih varno vstopi vanj, – skrbi za pravilno razporeditev sebe, ponesrečenca in opreme v vrvno ograjo ter za zavarovanje, – upošteva predpisan način nošenja dolgih predmetov ter vstopanja z derezami in drugim orodjem v zimskih razmerah;
Zapuščanje helikopterja po vrvi	spozna načine: <ul style="list-style-type: none"> – priprave helikopterja, – priprave in spusta vrvi iz helikopterja, – pravilnega vpenjanja zavornega elementa in spusta, – uporabe samovarovanja; 	<ul style="list-style-type: none"> – pravilno pripravi sidrišče v zrakoplovu ter vrv za spust oz. utež, – ustrezno vpenja zavorni element na vrv, – pravilno izvaja spust čez pristajalne sani na tla, – pravilno presodi, kdaj je treba pred spustom poskrbeti še za samovarovanje na vrvi;
Uporaba vitla	spozna: <ul style="list-style-type: none"> – delovanje vitla in dovoljene obremenitve, – način priprave reševalca za delo z EMV, – prehod čez pristajalne sani, – protokol za sporazumevanje in ročne znake, – prenos opreme na vitlu, – vrvico proti vrtenju, – razelektritve; 	<ul style="list-style-type: none"> – pravilno se pripravi za delo in skladno z navodili za delo uporablja vitel (pravilno vpenja v kljuko jeklenice, pravočasno izpenja iz vrvne ograje, varno prestopi pristajalne sani, pravilno uporablja vrvico proti vrtenju), – upošteva največjo dovoljeno obremenitev in nevarnost statične elektrike, – uporablja dogovorjen protokol za sporazumevanje;
Dviganje ponesrečenca v helikopterski reševalni vreči ali trikotnem reševalnem sedežu	pozna: <ul style="list-style-type: none"> – način uporabe reševalne vreče, – postopek namestitve ponesrečenca v vrečo, – vpenjanje v kljuko jeklenice, – prehod čez pristajalne sani in vkrcanje v helikopter ter zavarovanje z vrvno ograjo; 	<ul style="list-style-type: none"> – pravilno uporablja helikoptersko reševalno vrečo in vanjo namesti poškodovanca, – po pravilnem zaporedju vpenja v kljuko jeklenice, – uporablja dogovorjen protokol za sporazumevanje po UKV-zvezi s sočasnimi ročnimi znaki, – pravilno prestopi pristajalne sani helikopterja ter ponesrečenca po vkrcanju zavaruje z vrvno ograjo;
Reševanje ponesrečenca,	spozna:	– pravilno presodi možnost

visečega na vrvi	<ul style="list-style-type: none"> – potrebno opremo, – teleskopsko palico, – vpenjanje v nosilni del alpinističnega pasu visečega ponesrečenca, – razbremenitev vrvi visečega, – uporabo škarij, – protokol za sporazumevanje; 	<ul style="list-style-type: none"> – dostopa do visečega brez teleskopske palice ali z njo, – razume sistem prenosa obremenitve visečega ponesrečenca z vrvi na jeklenico, – pravilno izvede postopek reševanja;
Reševanje z dolgo vrvjo	<p>pozna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dodatno opremo, – statično vrv v vreči, – spušček, – vrvno prižemo; 	<ul style="list-style-type: none"> – spozna in uporablja sistem reševanja z dolgo vrvjo, če je jeklenica prekratka, – pravilno se spustiti po vrvi, na želeni višini aretira ter na vrv s prižemo priprane ponesrečenca, – pomaga posadki s sporočanjem ovir in višine;
Helikoptersko reševanje v gorah in na težko dostopnih območjih	<ul style="list-style-type: none"> – spozna postopek za varno delo s helikopterjem, – pozna možnosti uporabe helikopterja za reševanje v gorah in na težko dostopnih območjih; 	<ul style="list-style-type: none"> – izvaja predpisane postopke za varno delo s helikopterjem, – pravilno presodi možnosti uporabe helikopterja za reševanje v gorah in na težko dostopnih območjih;
Uporaba opreme za reševanje v gorah	<ul style="list-style-type: none"> – spozna opremo za helikoptersko reševanje v gorah, – pozna predpisan način uporabe opreme; 	<ul style="list-style-type: none"> – uporablja opremo za helikoptersko reševanje v gorah, kot je predpisano;
Reševanje s helikopterji v urbanih naseljih in mestnih središčih	<ul style="list-style-type: none"> – spozna možnosti uporabe helikopterja za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih; 	<ul style="list-style-type: none"> – upošteva možnosti uporabe helikopterja za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih;
Uporaba opreme za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih	<ul style="list-style-type: none"> – spozna opremo za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih, – pozna predpisan način uporabe opreme; 	<ul style="list-style-type: none"> – uporablja opremo za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih, kot je predpisano;
Reševanje s helikopterji iz vode in globokih kanjonov	<ul style="list-style-type: none"> – spozna okoliščine, ki vplivajo na učinkovito reševanje ljudi iz vode ali z zaledenelih površin (veter, vodna para itn.); 	<ul style="list-style-type: none"> – upošteva okoliščine, ki vplivajo na učinkovito reševanje ljudi iz vode ali z zaledenelih površin;
Uporaba opreme za reševanje iz vode in globokih kanjonov	<ul style="list-style-type: none"> – spozna opremo za reševanje iz vode in globokih kanjonov ter način njene uporabe; 	<ul style="list-style-type: none"> – uporablja opremo za reševanje iz vode in globokih kanjonov, kot je predpisano;
Helikoptersko reševanje z žičnic	<ul style="list-style-type: none"> – spozna možnosti uporabe helikopterja za reševanje z žičnic; 	<ul style="list-style-type: none"> – upošteva možnosti uporabe helikopterja za reševanje z žičnic;
Praktični del	<ul style="list-style-type: none"> – spozna ves postopek izvajanja zaščite, 	<ul style="list-style-type: none"> – po predpisanem zaporedju izvaja postopke

	reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov.	uporabe zrakoplovov pri opravljanju zahtevnih nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah, – upošteva pravila stroke za izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov.
Modul C/1	Udeleženec:	Udeleženec:
Delovanje in oprema helikopterja	– spozna način uporabe helikopterja, – pozna sile, ki delujejo nanj, – pozna tehnične lastnosti helikopterja, – pozna opremo in način njene uporabe;	– upošteva vse glavne tehnične lastnosti helikopterjev, potrebne za njihovo aktiviranje in uporabo, – uporablja opremo skladno z namenom in kot je predpisano, – izvaja predpisane postopke vzdrževanja;
Nevarnosti pri delu s helikopterjem	– pozna vrste terena, – spozna nevarnosti, ki izhajajo iz vrtečih se delov, stisnjenja s pristajalnimi sanmi, talnega učinka ter statične elektrike;	– ustrezno presodi nevarnost terena, pristajalne sani in nevarnost talnega učinka, – ravna tako, da se izogne udaru statične elektrike;
Postopki v sili	– pozna postopke za ukrepanje ob odpovedi motorja;	– upošteva predpisane postopke ob odpovedi motorja;
Vreme, vremenske razmere in možnosti letenja helikopterja	– spozna vremenske razmere, ki vplivajo na možnost letenja helikopterja, kot so oblaki, veter in turbulenca, padavine, temperatura, noč;	– pravilno presodi vpliv oblakov, vetra in padavin na varnost letenja, – pravilno presodi vpliv temperature in noči na zmogljivost helikopterja in razmere za letenje;
Priprava helikopterja in orodja za varno delo	– pozna način priprave helikopterja in opreme za varno delo: vrвна ograja, sidrišče, oprema;	– pravilno pripravi zrakoplov za varno in učinkovito delo;
Skupna in osebna tehnična oprema ter njena uporaba	– spozna osebno in skupno tehnično opremo (plezalni pas, čelada, očala, transportna, imobilizacijska in medicinska oprema), – pozna način uporabe osebne in skupne tehnične opreme za varno delo s helikopterjem;	– pravilno uporablja osebno in skupno tehnično opremo v helikopterju;
Komunikacija in pristajalna mesta	spozna: – način uporabe sredstev zvez, – način uporabe interfonске zveze v helikopterju, – vidne znake komuniciranja, – zahteve za varen	– pravilno uporablja sistem zvez in komunicira s posadko v helikopterju, – izbere primeren kraj za pristanek helikopterja in pri tem pomaga posadki z vidnimi znaki;

	pristanek zunaj letališča;	
Vstopanje v helikopter, razporeditev in zavarovanje v njem ter izstopanje iz lebdečega helikopterja	<ul style="list-style-type: none"> - izbere varno pot do lebdečega helikopterja in na različnih terenih varno vstopi vanj, - skrbi za pravilno razporeditev sebe, ponesrečenca in opreme v vrvno ograjo ter za zavarovanje, - upošteva predpisan način nošenja dolgih predmetov in vstopanja z derezami in drugim orodjem v zimskih razmerah; 	<ul style="list-style-type: none"> - izbere varno pot do lebdečega helikopterja in na različnih terenih varno vstopi vanj, - poskrbi za pravilno razporeditev sebe, ponesrečenca in opreme v vrvno ograjo ter za zavarovanje, - upošteva predpisan način nošenja dolgih predmetov in vstopanja z derezami in drugim orodjem v zimskih razmerah;
Zapuščanje helikopterja po vrvi	<p>spozna način:</p> <ul style="list-style-type: none"> - priprave helikopterja, - priprave vrvi in spusta vrvi iz helikopterja, - pravilnega vpenjanja zavrtnega elementa in spusta, - uporabe samovarovanja; 	<ul style="list-style-type: none"> - pravilno pripravi sidrišče v helikopterju in vrv za spust oz. utež, - ustrezno vpenja zavorni element na vrv, - pravilno izvaja spust čez pristajalne sani na tla, - pravilno presodi, kdaj je treba pred spustom izvesti še samovarovanje na vrvi;
Uporaba vitla	<p>spozna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - delovanje vitla in dovoljene obremenitve, - način priprave reševalca za delo z EMV, - prehod čez pristajalne sani, - protokol za sporazumevanje in ročne znake, - prenos opreme na vitlu, - vrvico proti vrtenju, - razelektritve; 	<ul style="list-style-type: none"> - pravilno se pripravi za delo in skladno z navodili za delo uporablja vitel (pravilno vpenja v kljuko jeklenice, pravočasno izpenja iz vrvne ograje, varno prestopi pristajalne sani, pravilno uporablja vrvico proti vrtenju), - upošteva dovoljeno največjo obremenitev in nevarnost statične elektrike, - uporablja dogovorjen protokol za sporazumevanje;
Dviganje ponesrečenca v helikopterski reševalni vreči ali trikotnem reševalnem sedežu	<p>pozna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - način uporabe reševalne vreče, - postopek namestitve ponesrečenca v vrečo, - vpenjanje v kljuko jeklenice, - prehod čez pristajalne sani in vkrcanje v helikopter ter zavarovanje z vrvno ograjo; 	<ul style="list-style-type: none"> - pravilno uporablja helikoptersko reševalno vrečo in vanjo namesti poškodovanca, - po pravilnem zaporedju vpenja v kljuko jeklenice, - uporablja dogovorjen protokol za sporazumevanje po UKV-zvezi s sočasnimi ročnimi znaki, - pravilno prestopi pristajalne sani helikopterja ter po vkrcanju ponesrečenca zavaruje z vrvno ograjo;
Reševanje ponesrečenca, visečega na vrvi	<p>spozna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrebno opremo, 	<ul style="list-style-type: none"> - pravilno presodi možnost dostopa do visečega brez

	<ul style="list-style-type: none"> – teleskopsko palico, – vpenjanje v nosilni del alpinističnega pasu visečega, – razbremenitev vrvi visečega, – uporabo škarij, – protokol za sporazumevanje; 	<ul style="list-style-type: none"> – teleskopske palice ali z njo, – razume sistem prenosa obremenitve visečega ponesrečenca z vrvi na jeklenico, – pravilno izvede postopek reševanja;
Reševanje z dolgo vrvo	<p>pozna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dodatno opremo, – statično vrv v vreči, – spušček, – vrvno prižemo; 	<ul style="list-style-type: none"> – spozna in uporablja sistem reševanja z dolgo vrvo, če je jeklenica prekratka, – pravilno se spusti po vrvi, na želeni višini areтира ter ponesrečenca s prižemo pripne na vrv, – pomaga posadki s sporočanjem ovir in višine;
Helikoptersko reševanje v gorah in na težko dostopnih območjih	<ul style="list-style-type: none"> – spozna postopek za varno delo s helikopterjem, – pozna možnosti uporabe helikopterja za reševanje v gorah in na težko dostopnih območjih; 	<ul style="list-style-type: none"> – izvaja predpisane postopke za varno delo s helikopterjem, – pravilno presodi možnosti uporabe helikopterja za reševanje v gorah in na težko dostopnih območjih;
Uporaba opreme za reševanje v gorah	<ul style="list-style-type: none"> – spozna opremo za helikoptersko reševanje v gorah, – pozna predpisan način njene uporabe; 	<ul style="list-style-type: none"> – uporablja opremo za helikoptersko reševanje v gorah, kot je predpisano;
Reševanje s helikopterji v urbanih naseljih in mestnih središčih	<ul style="list-style-type: none"> – spozna možnosti uporabe helikopterja za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih; 	<ul style="list-style-type: none"> – upošteva možnosti uporabe helikopterja za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih;
Uporaba opreme za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih	<ul style="list-style-type: none"> – spozna opremo za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih, – pozna predpisan način njene uporabe; 	<ul style="list-style-type: none"> – uporablja opremo za reševanje v urbanih naseljih in mestnih središčih, kot je predpisano;
Reševanje s helikopterji iz vode in globokih kanjonov	<ul style="list-style-type: none"> – spozna okoliščine, ki vplivajo na učinkovito reševanje ljudi iz vode ali z zaledenelih površin (veter, vodna para itn.); 	<ul style="list-style-type: none"> – upošteva okoliščine, ki vplivajo na učinkovito reševanje ljudi iz vode ali z zaledenelih površin;
Uporaba opreme za reševanje iz vode in globokih kanjonov	<ul style="list-style-type: none"> – spozna opremo za reševanje iz vode in globokih kanjonov ter način njene uporabe; 	<ul style="list-style-type: none"> – uporablja opremo za reševanje iz vode in globokih kanjonov, kot je predpisano;
Helikoptersko reševanje z žičnic	<ul style="list-style-type: none"> – spozna možnosti uporabe helikopterja za reševanje z žičnic; 	<ul style="list-style-type: none"> – upošteva možnosti uporabe helikopterja za reševanje z žičnic;
Praktični del	<ul style="list-style-type: none"> – spozna celoten postopek izvajanja zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov, 	<ul style="list-style-type: none"> – po predpisanem zaporedju izvaja postopke uporabe zrakoplovov pri opravljanju zahtevnih

	<ul style="list-style-type: none"> – zna prenesti teoretično in praktično znanje na druge udeležence ter jim pri tem pomagati in jih usmerjati. 	<ul style="list-style-type: none"> nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah, – upošteva pravila stroke pri izvajanju zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov, – pomaga drugim udeležencem in jih usmerja pri pridobivanju znanja za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov, – opozarja udeležence na morebitna odstopanja pri izvajanju predpisanih postopkov, – izvaja ukrepe, potrebne za preprečitev ogrožanja udeležencev usposabljanja in zrakoplova.
--	--	---

18 KONČNA DOLOČBA

Ta program začne veljati z dnem podpisa.

Z uveljavitvijo tega programa prenehajo veljati dokumenti Program temeljnega usposabljanja za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov (št. 604-40/2012-3, z dne 27. 2. 2013), Spremembe in dopolnitve Programa temeljnega usposabljanja za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov (št. 604-40/2012-8, z dne 26. 6. 2014) ter Spremembe in dopolnitve Programa temeljnega usposabljanja za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči z uporabo zrakoplovov (št. 604-40/2012-11, z dne 8. 4. 2015).

Andreja Katič
ministrica